

DÝŠINSKÉ HISTORICKÉ STŘÍPKY

Historie místa v širších souvislostech

Číslo 19 – další chalupy v Dyšíně vzniklé do 1850 - č.p. 46-56

[illegible]

Na rozdíl od předešlých čísel 34–44 mohou být následující domy podstatně staršího data vzniku (ale ne starší než 1770, v té době ještě tyto objekty nestály), protože chalupy dostávaly po roce 1770 další čísla podle pořadí vzniku, když se nevědělo, že bude Huť a Horomyšlice přechíslována na samostatnou řadu. Takže paradoxně je č.p. 36 mnohem mladší, než č.46, jak se obec rozrůstala dál po svých okrajích...

Chalupa č.p. 45

O tomto č.p. se mluvilo už ve stati o usedlosti č.p. 4, vedle které stála původní chalupa tohoto čísla. Později bylo číslo přesunuto na chalupu u domu služeb. Původní chalupa na návsi byla zbouraná a na jejím místě pak postavená chalupa č. 39 (také už nestojí – viz stat' o č.p. 39). Nelogická posloupnost číslování vyplývá z toho, že stará č.p. 45 byla patrně první nově vzniklá dřevěná chalupa po číslování v roce 1770, kdy posledním zaznamenaným číslem byla horomyslická čp. 44. Zbouraná byla někdy po roce 1808.

Stará chalupa na návsi:
před 1789 – Jakub Ulč

1789–1800 – Šimon Kopecký

1793, 1807 – Pavel Jílek + Antonie

1795, 1798, 1800, 1802, 1805 – Vojtěch Jílek + Anna Krauzová

1797 – Václav Jílek

1808 – Franz Čipera

V místě zdi býval kdysi dávno dřevěný štít prvního č. 45.

Nová poloha č.p. 45 (dnes novodobý dům v poslední v řadě před Domem služeb):

1839 – Jiří Suchý

1862 – Jan Suchý mistr ševcovský

1869 – Suchý Jan pův. Smědčice + Marie, děti Anna, Alžběta, patrně otec Suchý Pavel pův. Smědčice, dále Racek Josef pův. Dýšina + Marie pův. Bušovice, děti Josef, Vojtěch,

1890 – Červený Anton pův. Štáhlavice + Anna pův. Dýšina, děti Rudolf, Majdaléna, nevlastní děti Fajfr František, Fajfrová Anna, Alžběta, Marie, tehdyne Suchá Marie.

1900 – Červený Anton + Anna, děti Rudolf, Majdaléna,

1904, 1905 – Antonín Červený cestář + Johanna Ženíšková

1910 – Červený Antonín původem ze Štáhlavic cestář na silnici Dejšíná-Plzeň + Johana z Nové Huti, děti Rudolf voják pěšího pluku, nevlastní děti Šmaus Jaroslav čalounický pomocník, Václav, Šmausová Helena.

Chalupa č.p. 46

Vlevo k Domu služeb., velmi pravděpodobně vznikla kolem roku 1780 (systém číslování)

1822, 1823 – Johann Čipera + Kateřina Chudáčková

1839 – Mainer Johann

1869 – Ženíšek Jan pův. Hrádek, dělník na dráze + Anna, děti Dominik a Kateřina.

1890 – Ženíšková Anna, děti Bedřich František, Anna, dále Hynek Odehnal klempíř.

1907 – Martin Vlček

1910 – Vlček Martin původem ze Smědčic, dělník v pivovaru + Anna z Horomyslic dcera Majdaléna, dále Štrunc František dělník v železárně Horomyslice + Anna, dále Ulčová Anna z N. H.

Chalupa je velmi zachovalá v původní podobě a prochází citlivou opravou

Chalupa č.p. 47

Proti kostelu.

1801 – Josef Honzík

1801 – Pavel Šašek

1802 – Antonín Hájek

1803 – Josef Hekner chalupník

1869 – Čechura Pavel + Kateřina, děti Pavel, Vojtěch, Kateřina (sčítání lidu).

1890 – Suchý Martin z Dýšiny + Josefa, děti František, Anna, dále Friček Šimon ze Smědčic + Marie, děti Marie, Václav, František, Anna, Barbora, Josefa, dále Pavel Brožík + Alžběta

1900 – František Čechura + Barbora, děti Anežka, Anna, synovec Václav Čipera, dále Alžběta Brožíková

1907 – Jan Šik

1910 – majitel Bořík František z Nepomuka, bydlí tam Svídenský Antonín holič + Majdaléna z

Dýšiny, dále [Vlček Václav](#) z Dýšiny dělník na dráze + [Barbora](#) z Druztové, dcera [Anna](#), dále [Chejn Jan](#) z Chrástu strojník v továrně na zapalovací šňůry v Chrástu + [Kateřina](#) z Nové Huti, děti [Anna](#), [František](#), [Marie](#), [Josef](#), [Josefa](#), [Barbora](#)

Za první republiky tu bydlela [Eliška Trejbalová](#) a měla tu obchod s potravinami, po ní živnost převál pekař [Jindřich Ernest](#) (info z obecní kroniky).

Chalupa č.p. 48

Chalupa u kostela proti Plzeňské silnici (ubytovna).

1786 – [Tomáš Fail](#) z Nové Huti + [Kateřina Brožíková](#), syn [Sebastiann František](#)

1789 – [Karel Hallada](#) hrobař (51 let si bere vdovu Magdalénu)

1788, 1791, 1793, 1795, 1898, 1800, 1803 – [Norbert Hallada](#) hrobník + [Katharina Ziková](#) (oo1787)

1869 – [Steiner Josef](#) obchodník ze Žihle + [Marie](#), dále [Čiperová Majdaléna](#) výminkářka. Pozn. Podle obecní kroniky byl Steiner obchodník německé národnosti, který byl svého času považovaný za nejbohatšího ve vsi a **měl v tomto domě obchod se střížním zbožím.**

1890 – [Jan Štajner](#) ze Žihle + [Marie](#), [Ženíšková Anna](#) služka.

1900 – [Josef Štajner](#) ze Žihle + [Marie](#), dcera [Alžběta](#)

1910 – [Šesták Jan](#) Dnešice C.K. profesor na gymnasiu v Klatovech + [Marie](#) z Dýšiny, neteř [Balounová Božena](#) vedoucí obchodu se střížním zbožím, [Budíková Anežka](#) švadlena v obchodě se střížním zbožím.

Chalupa č.p. 49.

Levá řada u Domu služeb.

1793 – [Matěj Kopecký](#) domkář z Nové Huti + [Zuzana Smoláková](#) (pův. Bušovice) syn [František](#), [Martin](#)

1796, 1798 – [Martin Čechura](#) tovaryš zednický a chalupník z nové Huti + [Anna Šnajdrová](#) (kmotr vždy Martin Čechura sedlák z č. 8)

1801 – [Zikmund Černý](#)

1869 – [Vlček Josef](#) pův. Bušovice + [Marie](#), děti [Josef](#), [Václav](#), [Marie](#), [Anna](#).

1890 – Vlček Josef Bušovice + Marie, dcera Marie, další Vlček Josef pracuje na železnici + Markéta, syn Josef.

1900 – Vlček Josef + Barbora, děti Martin, Josef, Václav, Anna, Bedřich, Rudolf, otec Vlček Josef + Marie

1910 – Vlček Josef původ Smědčice, chalupnická živnost + Barbora ze Sedlecka, děti Bedřich dělník v měšťanském pivovaru, Rudolf.

Chalupa č.p. 50

Druhá vlevo Do Křemší.

1787 staví Vojtěch Jílek (syn Jakuba Jílka sedláka, staví na pozemku koupeném od Matěje Maura z č.p. 13).

1788, 1790, 1790, 1795, 1798, 1801 – Vojtěch Jílek + Marie Anna Krauzová

1800 – Vojtěch Jílek + Anna Piltová

1869 – Josef Fail z Dýšiny zedník + Kateřina, děti Josef, Pavel, Vojtěch, Kateřina, dále Fail Václav pracuje na dráze + Marie, děti Josef, Antonín, dále Šimon Fail s rodinou a František Fail (výminkář?) s rodinou.

1890 – Hora Jiří z Letině + Barbora, syn Vojtěch, Josef, dále Fail Josef tchán, Kateřina matka.

1900 – Hora Jiří + Barbora, děti Vojtěch, Josef, Majdaléna, Marie, Anna, Jaroslav, František, matka Fajlová Kateřina

1904 – Hora Jiří + Barbora Zíková

1910 – Hora Jiří z Letině zemědělec + Barbora z Bukovce, děti Majdaléna, Marie, Anna, Jaroslav, František, Václav, Alžběta.

Na dvorku č.p. 50

Chalupa č.p. 51

Dnes penzion na rohu ulice Do Křemší

1792, 1793 (Martin), 1797, 1799, 1801 (Marie Anna), 1804 – Josef Mauer a Alžběta Bláhovcová. Je pravděpodobné, že tuto chalupu postavil Josef Mauer (nebo jeho otec Karel) tehdy asi klasickou přízemní. Později, po roce 1808 vlastní Josef novou chalupnickou usedlost č.p. 36 přímo na návsi, v odstavci o této usedlosti jsou psané i podrobnosti o rodu Maurů v Dýšině).

1857, 1860, 1861, Krineš Josef obchodník ve střížném zboží z Petrovic + Konopová Marie vdova po kalounkáři Šleisovi

1960, 1861 – Klíma Matyas prácevedoucí na dráze syn hajného z Volšova okres Schüttenhofen (Sušice) + Františka Nová z Prahy, dále Chiesa Anton dozorce na železné dráze pražsko-plzeňské, původem Monte Sovero Tyrolsko + Barbora Drachsler z Domažlic, dále Veiman Wilhelm dozorce na železné dráze + manželka a děti.

1869 – Vlach Ferdinand z Točnicku obuvník + Anna z Kyšic, matka Vlachová Kateřina porodní bába, syn Vlach Ján (mlynář), Bedřich (obuvník), Karel (zámečník), dále Čipera František cihlář + Anna, syn František, dále Krineš Josef z Petrovic, dělník na dráze + Marie, děti Václav, Josef, Marie, Anna, Josefa, dále Honzík Jakub nádeník na dráze + Johana.

1890 – Vlach Ferdinand obuvník + Anna, děti Josef, Ján, Kateřina, Anna, Alžběta, Ferdinand, Barbora, dále Ramajzl pův. Žehušice okres Čáslavský + Anna, děti Josef, Marie, Anna, dále Dobrý Karel, nevlastní syn, dále Ježek Ján od Příbrami, učitel + Cecílie od Rožmitálu + děti Cecílie, Marie.

1900 – Vlach Ferdinand + Anna, děti Ferdinand, Barbora, Jaroslav, Alžběta, vnučka Vacková Alžběta.

1904 – Václav Vonásek z Radnic

1910 – Vlach Ferdinand pův. Točnick obuvník + Anna z Kyšic, děti Jan Ferdinand dělník v obuvnictví, Jaroslav zámečník ve Škodově továrně, dále Skolka Václav z Ejpovic + Růžena z Dýšiny, synovci Rudolf a Václav narození v Ejpovicích, dále Suchý Antonín pův. Pavlovsko u Rokycan topič v lihovaru + Anna z Mírošova, děti Václav, Antonie

Dnešní podoba domu se zbouranou zdí po tragické dopravní nehodě

Chalupa č.p 52

Vlevo ulice Do Křemší

1790, 1795, 1797, 1805 – Václav Kočárek cejnař (výroba drátů) + Alžběta Fialová

1859 – Vitouš Josef vozka, syn mistra kotláře ze Všenic + Marie Nováková

1869 – Ulč Václav pův. Dýšina + Anna, dc. Kateřina, dále Burian Jakub krejčí + Anna, dc. Marie

1890 – Zíka Jan z Ejpovic + Kateřina, děti František, Alžběta, Anna, Anežka, Marie, Růžena.

1900 – Liška František + Marie, Kopejtko Josef + Marie, děti František, Martin Suchý + Johanna, děti Marie, Terezie, Eduard.

1906, 1907 – František Rada dělník.

1910 – Suchý Jan zámečnický mistr (provozoval tu zámečnictví) + Majdaléna z Ejpovic, děti Marie, František, Josef zámečnický učeň, dále Maurová Anna z Hrádku, dcera Anna, vnuk Václav, dále Toman František z Oseka cihlářský nádeník + Františka z Ejpovic, děti František, Marie, Anna, dále Šafářová Anna z Kožlan, děti Josefa Racková, Marie Racková Majdaléna Racková, syn Šafář Václav pův. Dýšina.

Chalupa č.p. 53.

Toto číslo popisné stálo patrně už na konci 18. století, dle pořadí číslování chalup, ale není zápis o jejích obyvatelích.

1859, 1862 – Čtrnáct Pavel zedník

1806, 1807 – Jakub Krásný chalupník

1801 – Josef Hřebíček

1869 – Čtrnáct Josef

1890 – Kučera František z Kyšic + Alžběta, děti Kateřina, Marie, Josefa, Růžena, Vojtěch, Alžběta.

1900 – Král Pavel + Marie, Kouřim Dominik + Eleonora, děti Jan, František, Jaroslav, Marie, Vendelín.

1907 – František Čechura

1910 – Král Pavel soukromník + Marie z Ejovic, dále Čechura František zámečnický mistr + Amálie ze Spáleného Poříčí, děti Anežka, Marie, František, Václav, Amálie, dále Záluzký Josef pomocník zámečnický z Božkova, Nový Josef zámečnický učeň ze Stupna, Krhounek Alois zámečnický učeň z Vranovic, Pech Václav zámečnický učeň ze Štěnovic, dále Hercig Jan pův. Dýšina cihlář + Hercigová Barbora pův. Darová, děti Marie, Martin

Chalupa č.p. 54

Vlevo směrem na Chrást.

1790, 1792, 1795 – Tomáš Fajl hutník + Anna Chudáčková

1798, 1801 – Ondřej Štauber podruh + Chudáčková

1798 – Tomáš Fail hutník

1857 – Bartovský Josef + Čiperová Kateřina

1869 – Bartovský Josef z Bukovce + Kateřina Čiperová (z č.p. 15), děti Josef, Barbora, Anna, Kateřina, dále Čechura Václav nádeník z Ejovic + Marie.

1890 – Bartovský Josef + Anna Lišková z Chrástu, děti Anna, Kateřina, otec Bartovský Josef, matka Kateřina roz. Čiperová. Josef Bartovský ml. byl kolář a provozoval v tomto domě živnost mezi lety 1882–1930, po něm dělal koláře Alois Šavlík (obecní kronika)

1900 – Bartovský Josef + Anna, děti Anna, Kateřina, dále Ortinský Rudolf z Bezděkova kolářský učedník,

1910 – Bartovský Josef kolářská živnost + Anna pův. Chrást, dcery Kateřina, Božena

Chalupy č.p. 54, 55

Chalupa č.p. 55

Vlevo směrem na Chrást viz obrázek nahoře.

1791, 1792, 1795, 1797, 1799, 1801, 1803, 1808 – Šimon Chudáček + Kateřina Siegrová

1795 – Pavel Jílek + Klára Brožíková

1859 – Fail František zedník

1862 – Šafářová Františka nádenice na dráze z Mříčna na Královohradecku

1869 – Novák Jiří z Dýšiny + Anna, syn Jiří, dále Chudáčková Majdaléna, Nováková Marie, Kořínek Martin + Kateřina, děti Václav, Josef, Marie.

1890 – Magrléna Šneperková z Ejovic, děti Václav, Martin, dále Šneperkl Vojtěch (švagr?) + Barbora, děti Ján, Majdaléna, Anna.

1900 – Štruncová Marie, děti Pavel, Anna

1910 – Šnebergrová Majdaléna, syn Martin tesař v hutské lopatárně, snacha Marie, vnuci Kateřina pracuje jako služka, Marie pracuje jako chůva, Adolf, sestra Kopejtková Anna soukromnice, dále Šnebergr Josef dělník v továrně na papír Bukovec + Marie, děti Josefa pracuje jako služka, Josef, dále Šnebergr Vojtěch stavební dělník u Paška v Plzni + Barbora služka, děti Anna, Josef Škodova továrna, Václav lopatárna Chrást, Vojtěch

Chalupa č.p. 56

Směr Kyšice levá řada, chalupa vznikla až po roce 1839, v záznamech tohoto roku ještě není uvedena.

1808 – Andreas Hos (voják pěšího regimentu..) – nevím, zda se zápis vztahuje k nějaké staré chalupě, která stála na tomto místě, nebo spíše někde jinde, ale není zaznamenána v žádných mapách. Nebo jde o chybu zápisu.)

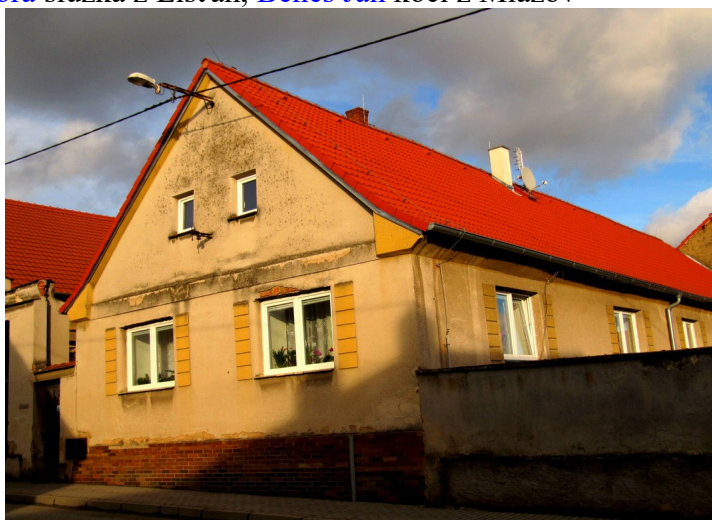
1862 – zemřela zde Maria žena Roberta Führicha od Litoměřic, zednického políra na železné dráze a Augusta jejich dvouletá dcera – viz pískovcový náhrobek nalezený zakopaný u kostela, dnes na hřbitově u brány.

1869 – Šásek Josef z Dýšiny + Marie, děti Bartoloměj, Vojtěch

1890 – Šásek Bartoloměj + Anna, děti Dominik, Jaroslav, Marie, dále Dlouhý Václav čeledín, Hegnerová Veronika služka.

1900 – Bartoloměj Šásek + Anna, děti Dominik, Jaroslav, Vojtěch, Václav, Marie, Josef, díle oráč Vitoušek Josef z Žitína u Nepomuku, služka Nováková Marie z Hrádku.

1910 – Bartoloměj Šásek selská živnost + Anna z Božkova, děti Jaroslav vojín, Vojtěch, Marie, Josef, Rendlová Barbora služka z Líšťan, Beneš Jan kočí z Mlázov

Osoby ve výše uvedených odstavcích nemusí být vyloženě majitelé, ale lidé, kteří jsou u objektu psaní v různých listinách a knihách, protože platili poplatky, případně se jim tam narodily děti, jinými slovy tady žili a zanechali jakousi stopu. Informace jsou získané z veřejně přístupných zdrojů – archivy a digitalizované materiály. Popis historie a osoby zapsané v prvním díle obecní kroniky jsou částečně smyšlené a pak opakovaně opisovány různými autory bez ověření a udání zdroje a tedy nevěrohodné. Na to v kronice upozorňuje i Václav Čtrnáct.

Budu ráda za jakékoliv doplnění. Prosím o shovívavost v případě nějakých nepřesností, v takovém objemu dat se chybička může objevit, každopádně lze jakýkoliv údaj na požádání ověřit a rozvinout o další věci tady neuvedené.

Zdroje: www.archivnimapy.cz, www.portafontium.cz, www.mapy.cz, dokumenty a knihy Archiv města Plzně (AMP), www.portafontium.eu, obecní a farní kronika

Nejedná se o vědecké pojednání, ale pohled obyvatele Dýšiny, který se zajímá o její historii
Zpracovala: Pavla Velleková verze 6/2016, (vellekova.p@seznam.cz)